

71de Møde.

Onsdag den 12. Februar, Kl. 1.

Formanden: Ved Skrivelse af Dags Dato meddeler Finansministeren, at han ønsker her i Tinget at fremsætte:

Forslag til Lov om Overtagelse af Garanti for forskellige Bankers Kreditorer.

Ved Skrivelse af 7. ds. meddeler Justitsministeren, at han samme Dato i Landstinget har fremsat:

Forslag til Lov angaaende Nedsættelse af en færøsk Landbokommission.

Ved Folketingsmanden for Ringkøbing Amts 3die Valgkreds (Mølgaard-Nielsen) er modtaget et Andragende fra Foreningen „Den fri Skole“ om, at Statens Stilling til det private Skolevæsen maa blive tagen under Overvejelse.

Andragendet vil blive tilstillet det Udvalg, der behandler Lovforslaget om Lønning for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen.

Udenfor Dagsordenen har Finansministeren Ordet for at fremsætte det nu anmeldte Lovforslag.

Finansministeren (Vilhelm Lassen): Jeg har hermed den Ære at fremsætte for det høje Ting Forslag til Lov om Overtagelsen af Garantien for forskellige Bankers Kreditorer. Dette Forslags Indhold er, som ærede Medlemmer kunne tænke sig, det ganske simple, at Finansministeren bemyndiges til i Anledning af Bankkrisen at overtage den Garanti, hvis Indhold allerede er ærede Medlemmer bekendt, fordi Offentligheden i fuldt Maal er bleven bekendt med den Overenskomst, der er sluttet mellem Finansministeren og Bankerne. Forslaget gaar ud paa at overtage Garantien for Grundejersbankens og Detailhandlerbankens Forpligtelser i Anledning af Krisen. Altsaa selve Forslagets Indhold er bekendt, og Anledningen til, at jeg fremkommer med det, er jo ogsaa tilstrækkeligt bekendt.

Der er ingen Grund for mig til at gaa dybere ind paa Aarsagerne til det, der er

sket. Det er en Kendsgerning, at de to Banker, her er Tale om, Grundejer- og Detailhandlerbanken, to af dem, man har kaldt de mellemstore Banker, Banker, der ere begyndt som smaa Banker med begrænsede Opgaver, men som efterhaanden og meget hurtigt ere voksende op til at blive store Banker, have længe været stærkt anspændte. Man talte derom saa længe, indtil Rygterne blandt Publikum begyndte at kredse derom, og dette gav sig Udslag i, at det sparende Publikum begyndte at udtage Kapital af Grundejersbanken. I de første Dage var det langsomt, men det syntes at tage stigende Fart, og snart var Grundejersbankens Midler udtømte. Den henvendte sig derefter til Nationalbanken om Assistance, og Nationalbanken lod gennem en af sine Embedsmænd foretage en summarisk Undersøgelse af Bankens Forhold; en saadan Undersøgelse kunde jo kun være meget summarisk, da den skulde ske med kort Varsel. Men efter denne Undersøgelse kom Nationalbankens Repræsentant til det Resultat, at Grundejersbanken ikke laa inde med saadanne Sikkerheder, at man turde gaa til paa eget Ansvar at yde denne Assistance, og et Møde med de andre Hovedbanker førte til det samme Resultat. Der var intet andet at gøre end at lade Bankerne standse. Dette gjorde et stærkt Indtryk ikke blot paa Børsen, hvad der var ganske naturligt, men ogsaa paa Publikum, og det førte saa til, at der begyndte et Run paa den anden af de to Banker, nemlig Detailhandlerbanken. Grundejersbanken har indestaaende ca. 18 Mill. Kr. paa Kontrabog og Indlaansbeviser, Detailhandlerbanken har indestaaende et noget større Beløb, saa vidt jeg husker ca. 26 Mill. Kr. I Løbet af 2 Dage blev der udtaget 4 Mill. Kr. af Detailhandlerbanken af Sparere og Indlaanere. Disse 4 Mill. Kr. skaffedes til Veje ved en stor privat Banks Assistance. Men det var klart efter den Fart, Runnet havde, at der ikke kunde fortsættes paa denne Maade. Da man om Lørdagen lukkede Bankerne, vare alle klare over, at hvis der ikke skete noget til Mandag, vilde Følgen blive, at Runnet blev saa stærkt, at Bankerne ikke kunde staa derfor:

Det, der altsaa var sket, og det, som stod Publikum klart, var nu, at to Banker, hvor der af Sparere og Indlaanere var indskudt et Beløb af henvend $\frac{1}{3}$ Hundrede Mill. Kr., og hvis Balance i det hele viste en Sum af ca. 100 Mill. Kr., stode foran et Fald. Hvis dette Fald nu var sket, vare